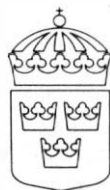

Motion till riksdagen

1987/88:Sk807

av Bo Södersten (s)

om försök med självbetjäningsbutiker hos
Systembolaget

Mot.
1987/88
Sk807–809

De anställda vid våra systembutiker har i dag ofta ett hårt och påfrestande arbete. Tunga lyft, obekväma arbetsställningar, långa avstånd när det gäller att hämta varorna är vanliga fenomen för de anställda. Detta leder till förslitningsskador och andra skador bland de anställda.

För kunderna är dagens systembutiker sällan ändamålsenliga. Den orationella hantering av varusortimentet som förekommer leder ofta till långa väntetider, till köbildning och till allmän irritation. Servicenivån blir därigenom lägre än vad den kunde vara. Just genom att det främst är vin och spritdrycker som systembutikerna hanterar har verksamheten omgetts av gammaldags ritual, och en rationell butikshantering har fått stå tillbaka för tradition och slentrian.

En mycket rimlig åtgärd för att råda bot på den nuvarande situationen vore att inrätta självbetjäningsbutiker inom systemets ram. Ett självbetjäningssystem leder till att kunderna själva får ta över val och stå för de tunga momenten, under det att de anställda får ägna sig åt fysiskt lättare arbeten som rådgivning, övervakning och kassaarbete. För kunderna skulle självbetjäning ha uppenbara fördelar, kanske främst genom att smidigheten i försäljningen ökar, att frihetsgraden i urval till en del blir större och att kötider kortas. En viss självbetjäning när det gäller öl förekommer redan i vissa systembutiker. De stora vinsterna när det gäller hantering och service kommer dock först när självbetjäningsprincipen tillämpas mer generellt.

Den traditionsbundne kan anföra vissa invändningar mot införande av självbetjäning i systembutiker. Någon kan påpeka att servicegraden sjunker och urvalet kommer att minska. Andra kan inbilla sig att konsumtionen till följd av självbetjäning skulle öka. Vissa åter kan mena att tanken på självbetjäning är befängd därför att den ännu inte prövats.

Gentemot den sista invändningen kan påpekas att självbetjäning i dag förekommer som standard i tax-free butiker och där fungerar utmärkt.

Beträffande de andra invändningarna kan hävdas att de utgör utslag av den obotfärdiges förhinder. Självbetjäningsbutiker behöver inte erbjuda ett fullt sortiment utan kan koncentrera sig på de mest efterfrågade dryckesvarorna. I butiker som är avsedda att täcka en större region kan en självbetjäningsavdelning inrättas vid sidan av en traditionell avdelning. Oavsett vilken utväg som prövas torde fördelarna för både personal och kunder efter en viss tid framstå som klara och otvetydiga.

Hemställan

Mot. 1987/88

Sk807

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att tillåta Systembolaget att införa självbetjäning i vissa av systemets butiker.

Stockholm den 19 januari 1988

Bo Södersten (s)